

~~SV. 15.~~ EX BIBLIOTH.
NATIONIS HUNGAR.

VITEBERG.

W-35.

SIGNAT. CCCXIII.

3

A D R E V E R E N D I S S I-
M V M E T I L L V S T R I S S I M V M
P R I N C I P E M , D O M I N V M
H E N R I C V M I V L I V M ,

Præsulem Halberstad. Ducem Brunf.
& Lunæburg. de nato
filio

GRATVLATIO

Ioannis Caselij.

H E L M A E S T A D I I
In Academia IVLIA.

*Ex officina Typographica Iacobi Lucij. Anno
1691. Is XCI.
Mense Aprili.*

30

AD REVERENDISSI-
MVM ETISSIMVM
PRINCIPIVM

Excellens et magnificus Princeps
Adriani V. 1515
M. W. D.

REVERENDISSIME
PRAESVL, DVX ILLV-
STRISSIME.

Non vna eademq; vis est dictorum, quæ quotidie populus in ore habet: quod ego nunc te non doceo, summi ingenij principem, & varijs reconditifq; litteris præditum: sed vt ad ea, quæ constitui ad te perscribere, ordine & commodè accedam. Alia enim in ijs sunt non minus vera, quam solem lucere meridie: vt quæ de vicissitudine rerum humanarum iactantur: alijs nihil est falsius, quibus tamen haud scio, an magis plæriq; assentimur: quales sunt opiniones de diuitijs: de quibus inter se quotidiè digladiantur miseri: super sunt alia medij generis, quæ si aliquando nos ducunt, tamen sæpè etiam fallunt. Sed hanc esse varietatem vulgi opinionum nihil mirum: nec admodum querendum, à quibus videlicet cuiq; tuto disce-

A 2 dere

dere licere videatur. Non semper fixas cer-
tasq; esse sententias sapientum; incommodi
& iustæ querelæ plus habet. Quo enim nos
vertemus in vita, si quos in ea duces na>i fue-
rimus, ipsi in deuia abeunt? Vacillare tamen
eos interdū videmus. Etenim etsi Epicharmus
vigilare iubet & minimè tradere obliuioni, ne-
mini esse fidendum: hos enim esse neruos sapi-
entiæ: tamen, si quis nec ipse cuiquam fidem
præstet, nec alijs fidem adhibeat, omnem vitā
subito miscebimus & euertemus. Sed nunc
dicam, qua gratia mihi in mentem venerit, de
sapientum sententijs dubitare. Cum enim me-
ditarer hanc opellam, obiectum animo meo
fuit, quod à sapientibus acceptum tot sæcula
celebrarunt: cui sententiæ si & ipse subscribe-
rem, abijcere calamū potius debebam, quam
tibi de nato filio gratulari. Sed cum in hoc
gratulationis studium certatim & principes
& populos incumbere animaduerterem, cum
antè mihi, idem à me non fore alienum, per-
suasissim, modo aliquid auditione dignum
depromerem; accuratius consideraui, quod
obstare

deie

• A

obstare tali consilio videretur: nec ipsum indi-
gnum iudico, de quo paucis differam. Siue
vetustior fuit, & nobilior inuentor huius ver-
bi, siue Silenus, cum à Mida in syluis, inter ve-
nandum captus fuisset, (hoc autem à priscis
relatū recenset Aristoteles) vi coactus ita pro-
didit: optimum esse non nasci, aut natum quā
citissimè exstingui; percellit illud equidem
auditorem, & in suam sententiam rapit antē,
quām considerauerit. Sed ipsum prius dictum
diuidam, vt de altero tantum loquar: nec ta-
men magis verum existimo, fatius esse hunc
solem, quem primum aspiceris, prius etiam,
quām ipsum & cætera naturæ bona, eiusq; au-
ctorem agnoueris, in mortem perpetuasq; te-
nebras demergi: quām de quo tantum, nec
ita multis agam: optimum esse non nasci. Sic
autem ipse cogito: quod si singulis non nasci,
tam expedit, quām quod maximè; idem om-
nibus expedire negari non potest. Iam qui ve-
lit neminem vnquam vixisse mortalium, hanc
vniuersam speciem, vti loquitur, ex vniuersi-
tate rerum sublatam velit: si hæc modo sine

A 3 homi-

32

homine momentum queat consistere. Sublato homine non solum theatrum relinquetur absq; spectatore, sed etiam, quæ hoc minora sunt, vt cætera, quæ in orbe terrarum omnia, annè esse, sit operæ premium? siue curiosus ille & nature rerum reformator, hoc quoq; afferat, siue in medio relinquat. Quæ omnia si in nihilum redigantur, aut nihil ab initio fuerint; nec superiora sint, à quibus hæc sunt & dependent. Etenim in hoc genere effectis omnibus sublati, caussa aut nulla erit, aut nihil: vt si calor non sit, ignis ipse nusquam sit. Illud qui velit, aut cui perinde sit; nec omnium auctorem esse velit, aut sitne an non sit, perinde habeat. Is igitur cum sapientiam, virtutem, omnia deniq; bona, & illarum horumq; æternum perennemq; fontem cum horreat, & se parricidam conditoris & sui & omnium impiè profiteatur; cum omnia mala meretur, tum hoc vnum maximum, vt nihil sit, seq; infra nihil esse, si id queat fieri, omnibus exquisitissimis supra Sisyphum, Tantulum, similes, ex cruciari excarnificariq; in perpetuum sentiat.

Igitur

Igitur natos esse nos velimus: & gaudemus;
hoc nos sole, & omnibus, quæ augustissima
illa lux in terris & in cœlo nobis ostendit, per-
frui & animo videre & suspirare primum
solem, auctorem omnium aueamus: & de-
mus operam, vt iij simus, quos ille nos esse ius-
sit: nec impiè nolimus, nos in hanc vniuersita-
tis scenam venisse: in ea esse, & nostrum
quisq; locum tueri cum dignitate velimus: nec
detrectemus decadere, quando summus ille
imperator annuat. Non autem prorsus hinc
absunt, qui nos hic reliquerunt: nobis etiam
videndum, vt nostrum locum à nobis orti
tueantur. Quod qui faciunt, cur ijs non gra-
tulemur, cum æternæ sapientissimæque vo-
luntati volentes pareant, quo rectius fieri
nihil potest: presertim principibus, qui sui simi-
les vtilitati publice & cultui numinis procreat,
& natos ad imperium, hoc est ad conserua-
tionem & salutem ciuitatum & populorum edu-
cant. Ego quoque tibi, si hoc accipis, sicut mea
solitus fuisti accipere, & ab humillimo accipe-
res, tibi de nato filio gratulor. Hoc autem per-
hone-

honestum & humanitati consentaneum munus tribus potissimum rebus expleri arbitror: benevolentia seu animi affectione, & voto, & ope, si quam ferre possit is, qui gratulatur. Esse autem me animo in te tuosq;, quo debo, & mihi conscius sum, & quibus potui rebus semper declaraui, & declarabo deinceps. In perpetuum enim non minus in te gratus, quam apud te gratosus esse cupio. Votum facio, eo animo quem praemero, idem, quod parentes: ut vivat, ut valeat, ut virtute dignitateq; regia equeat maiores: ut omnibus fortunæ bonis floreat: ut cum populis suis, tum imperio saluus sit. Si hoc quoq; requiritur, ut aliquid etiam à gratulante accedat boni; parum esse, quod à me exspectari possit, non infitior, nec posse tamen praestari nihil, puto. Etenim vos fortunæ bonis cumulatissimi principes, & ita merentibus, & quibus libet alijs, beneficia regia largimini: neq; raro in me & abundè munificus fuisti. Quibus nos animi bonis parandis incubuimus, & si quadeijs nostra fecimus; ea non ita prorsus communicare cum alijs possumus, neq; tamē prorsus

sus non possumus. Aurum namq; & quæ no-
mine pecuniæ censentur , casu alicui offerri
possunt , & conferuntur sæpè in quemlibet.
Virtutis & sapientiæ longè alia ratio est. Nisi
enim natura ingenium dederit, nisi laborem
ipse subeas, alteri beneficentiæ locus esse non
poterit: si illa in promptu habeas; hæc docto-
rum liberalitas facile æquat regum magnifi-
centiam: etsi de ea ex auctoritate veterum &
bonis rationibus splendidius loqui mihi pos-
se videar. Quod ad me, fortè & alij existima-
bunt , neque ipse, vt puto, negabis : aliquid
me consilij ad felicitatem natū tibi ex Elis-
betha, principis Friderici II. regis Daniæ sa-
pientissimi F. posse conferre cum ceteris, si qui-
dem de liberorum, non solnū inferioris con-
ditionis hominum , sed regum quoque &
principum educatione , & multa didici, &
expertus sum , & cognoscere quotidiè labo-
ro. Parum autem abest, quin ex hac ipsa vni-
uersum hominis curriculum pendeat , quòd
prout illa fuerit, ita quemque miserum dein-
ceps, aut felicem esse, necesse sit. Quod si et-

B

iam

34

iam Platonem audimus , siue de eius interpretatione magistrum formatoremque vitæ optimum, Socratem , vel à primo ortu , nec minus, quam ab infantia vel sub pubertatem, illa opus est. Initium enim faciendum erit ab alimento , cuius prima iustaque præbitio ne, etiam ad temperantiam , moderationem animi, eiusque magnitudinem , via muniri intelligitur: quod idem ille diuinitus contrarijs illustrat, & pro re satis demonstrat. Nec Homerus præterit , vt Phœnix infantulum Achillem nutrierit. Tale igitur tibi princeps Henrice Iuli , munus paro, magnum etiam vti spero , usque futurum cum plurimis alijs, tum filio tuo maximè : idque erit TPIKOPEION secundum , quod cædem tres deæ fabricabuntur ingenio & oratione, quæ nuptias tuas anno superiore cohonestarunt.

SALVVS SIS CVM MAGNO SOCERO, SOCRV, MATRE, VXORE, FILIO, FRA-
TRI-

TRIBVS, AFFINIBVS, CVMQVE
VESTRIS OMNIBVS: ITA
NOS QVOQVE SALVI ERI-
MVS. NOSTRA ENIM SALVS
MAXIMAM PARTEM, DEPEN-
DET A VESTRA: VNIVERSO-
RVM AVTEM A PRIMA SA-
LVTE: QVINOBIS PRO-
PITIVS SIT IN PER-
PETVVM.

F I N I S.

35

TRIBVS AFFINIAS, CVMQVE
VASTRIS OMNIBVS: ITA
NOSEVOOAE SALVATHE
MAS NOSTRAYA ENIM SALVAS
MAXIMAM TATTEM, DEPEN-
DET AVASTRA: UNIVERSO-
RAM AUTEM PRIMA SV-
LUTE QVINOBIS PRO-
BITIAZ SIT IN PER-
PETUUM

E I N I S

ULB Halle
001 853 031

3

56.

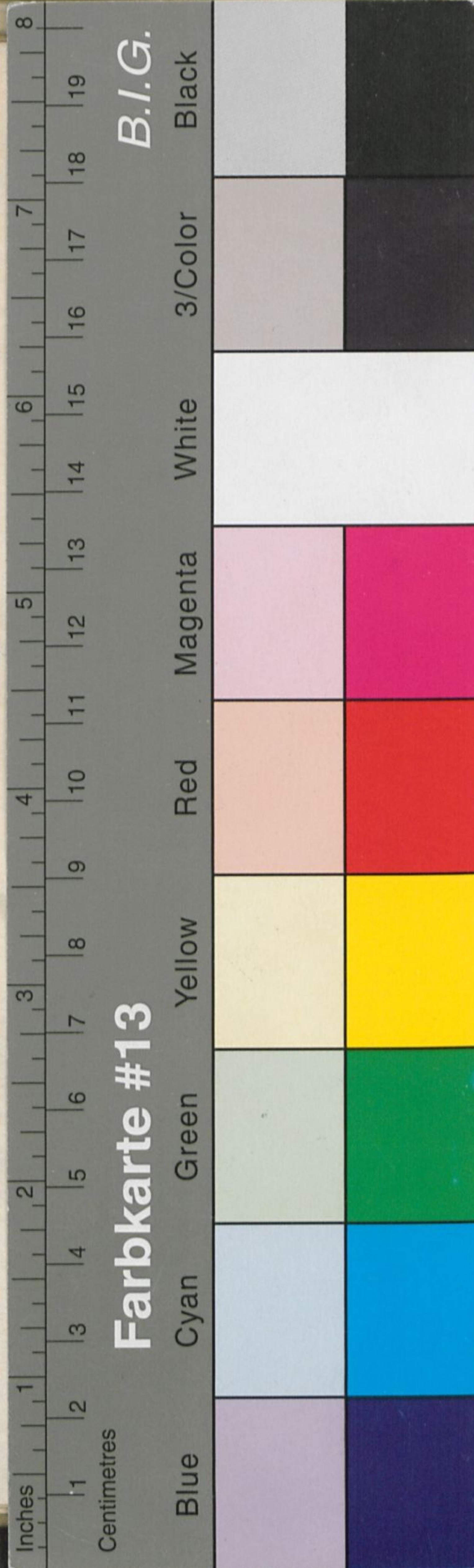
Barcode hängt an
1. angeb. Stütze, da 1. Stk. nicht i. Bd.

Stk. 6a nicht erf., da
Handschrift

12a unvollst., nicht
erfäßt

Farbkarte #13

B.I.G.

A D REVERENDISSI-
MVM ET ILLVSTRISSIMVM
PRINCIPEM, DOMINVM
HENRICVM IVLIVM,
Præfulem Halberstad. Ducem Brunſ.
& Lunæburg. de nato
filio

GRATVLATIO

Ioannis Cafelij.

HELM AE STADII
In Academia IVLIA.

Ex officina Typographica Iacobi Lucij. Anno
615 Io XCI.
Mense Aprili.

30